

Estructura de la Comunicació

Codi: 103844
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2501928 Comunicació Audiovisual	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Santiago Ramentol Massana
Correu electrònic: Santiago.Ramentol@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Nuria Torras Planas
Lluís Reales Guisado

Prerequisits

És recomanable el seguiment de les informacions d'actualitat sobre el sistema de mitjans (convencionals i a la xarxa), principalment a Catalunya, Espanya, Europa i també a l'àmbit global, així com la legislació vigent sobre la comunicació audiovisual, les polítiques de comunicació, els avenços científics i tecnològics que afecten el present o afectaran el futur dels mitjans, i l'impacte de les noves tecnologies en els mateixos mitjans i en la societat.

Objectius

Aquesta assignatura pretén introduir l'alumnat en el coneixement dels trets estructurals dels sistemes de mitjans i de les indústries culturals (principalment audiovisuals i dins de la xarxa) de l'entorn europeu, prestant especial atenció als casos català i espanyol, però també mitjançant l'anàlisi de l'àmbit internacional transnacional (especialment el nord-americà i el llatinoamericà). Es tracta que l'alumnat conegui a fons l'entramat mediàtic (inclosos els vessants econòmics, jurídics i polítics), en el qual normalment desenvoluparà la seva activitat professional.

D'aquesta manera, es realitzarà una primera aproximació a l'estudi dels actors econòmics, polítics i socials que conformen o contribueixen a modelar aquests sistemes, l'impacte que hi tenen els avenços tecnològics i els escenaris de futur.

També s'analitzaran les diverses polítiques culturals i de comunicació, com l'expressió de l'aplicació d'un model ideològic determinat.

Competències

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.

- Demostrar esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps i les elaboracions conceptuals, així com el seu valor per a la pràctica professional.
- Gestionar el temps de manera adequada.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
6. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
7. Gestionar el temps de manera adequada.
8. Identificar els fonaments de les teories i de la història de la comunicació.
9. Identificar els fonaments estructurals del sistema audiovisual.
10. Identificar els principis teòrics de la producció i el consum audiovisuals.

Continguts

1. Introducció: delimitació conceptual i elements teòrics d'aproximació a l'estructura de la comunicació (en especial, l'audiovisual). La informació com a teoria i el sistema digital binari.
2. L'anatomia científico-tècnica, la gestió política de l'espai radioelèctric.
3. L'era de la informació, la societat del coneixement i la societat/xarxa. El sector quinari, les indústries culturals i l'ecosistema comunicacional.
4. Les polítiques i l'estructura de la comunicació (1): el component tecnològic i el procés de digitalització. Estudi de cas: Catalunya.
5. Les polítiques i l'estructura de la comunicació (2): la legislació audiovisual. Anàlisi general de les directives i de les normes europees, de les lleis catalanes i de les espanyoles.
6. Les polítiques i l'estructura de la comunicació (3): la regulació del sistema. Regulació, autoregulació i corregulació. Els consells reguladors de l'audiovisual. El mercat mediàtic i els models de quantificació d'audiències.
7. El servei públic audiovisual: definició, estructura general i normativa específica.
8. La prestació privada en premsa, ràdio i televisió: definició, estructura general i normativa específica.
9. Escenaris del present i del futur: anàlisi prospectiva a l'entorn dels mitjans i dels sistemes culturals i de comunicació, en un context de narrativa transmèdia.
10. Anàlisi de casos (1): el sistema global (dues sessions). Les grans corporacions internacionals i transnacionals de comunicació (convencional i a la xarxa). L'espai llatinoamericà.
12. Anàlisi de casos (2): l'espai europeu (una sessió). Els principals prestadors públics i privats d'àmbit estatal i continental.
13. Anàlisi de casos (3): l'ecosistema espanyol de mitjans (dues sessions).
14. Anàlisi de casos (4): l'espai català de comunicació (dues sessions).

Metodologia

Dos terços de la docència presencial (dues hores) es desenvoluparan amb el grup complet, i un terç (una hora) en seminaris amb grups més reduïts.

a) Les sessions amb el grup complet (de dues hores) es portaran a terme a partir de les dues modalitats següents:

- En una primera etapa, s'impartiran les classes teòriques magistrals amb debat, a càrrec del professor/a responsable de l'assignatura, qui explicarà els continguts bàsics relatius als blocs temàtics de la guia docent, aclarirà els dubtes sorgits de l'estudi del material corresponent a les sessions anteriors, i interpretarà les qüestions que plantegin les lectures obligatòries que hagin de fer els estudiants.

[Les presentacions dels continguts teòrics fetes pel professor/a responsable de l'assignatura en el marc de les classes magistrals (de contingut extens i en format del tipus Power Point) es dipositaran a la carpeta de Material Docent del Campus Virtual, i constituïran el material docent bàsic per a l'examen final].

- A finals de semestre, aquestes sessions acolliran la posada en comú dels resultats dels treballs de recerca, presentació pública i debat, amb la participació activa de l'alumnat, per tal d'identificar, guiats pels professors/res, els elements clau referents a l'evolució dels sistemes de mitjans.

[Les presentacions de l'alumnat que s'ho mereixin per la seva excel·lència també podran tenir la consideració de material docent].

b) Dins dels seminaris (una hora), es realitzaran activitats orientades a la planificació i realització dels treballs de recerca individuals o en grup, tutoritzats pel professorat, i se'n prepararan les presentacions. També es debatran temes específics d'actualitat, quan la importància del tema ho requereixi.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	35	1,4	1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10
Seminaris: dedats d'actualitat i treballs de recerca	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Tipus: Supervisades			
Tutories	8	0,32	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9
Tipus: Autònomes			
Elaboració del treball de recerca	42	1,68	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Estudi autònom	42	1,68	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Avaluació

L'avaluació es realitzarà a partir de dos tipus d'evidències d'aprenentatge:

- La realització d'un treball de recerca individual o en grup (màxim 3 alumnes) i la presentació pública d'una síntesi, més la participació activa a les classes de teoria, seminaris i tutories, la lectura de

llibres de reflexió recomenats pel professorat i l'exhibició de treballs audiovisuals originals suposaran el 50% de la qualificació global i definitiva. El concepte de "participació activa" implica l'assistència regular a les classes teòriques i als seminaris, que es garantirà mitjançant el recull de signatures. Les absències s'hauran de justificar. La falsificació de la firma suposarà un suspens directe a la nota final.

- La prova final d'avaluació de la teoria, en forma de test conceptual, equivaldrà a l'altre 50% de la qualificació global i definitiva.

Per a aprovar, cal haver superat obligatòriament la prova final teòrica (no farà mitjana amb el treball de recerca si s'ha suspès). Si no es fa aquest examen, la qualificació definitiva serà "no avaluable".

El professor/a responsable de l'assignatura facilitarà el material docent (mitjançant contingut permanentment posat al dia en format del tipus Power Point), dipositat al Campus Virtual (o si s'escau al Moodle) després de la sessió acadèmica corresponent. Pot afegir-hi documents que ampliïn el coneixement impartit.

Els alumnes que hagin participat de l'avaluació continuada i no aconseguixin aprovar l'examen final de caire teòric, però hagin obtingut una nota mínima de 3 punts, tindran l'opció de presentar-se a una prova de reavaluació, la nota de la qual també farà mitjana amb les evidències de recerca i participació, i configurarà l'avaluació final. Si l'alumne no es presenta a aquest examen, el suspès de l'examen final es convertirà en definitiu.

La presentació d'una síntesi del treball de recerca (en diapositives fixes del tipus Power Point) s'haurà de lliurar immediatament després de Setmana Santa en el marc del seminari corresponent. El professorat la corregirà i, una vegada obtingut el seu vist-i-plau, estarà en disposició de ser presentada i debatuda a la classe general, segons un calendari que es farà públic a principi de curs.

El treball final de recerca s'haurà de lliurar el penúltim dia de classe, sempre que hagi obtingut el vist-i-plau del professorat en el marc dels seminaris, i després de fer-ne un seguiment permanent. Si es tracta d'un treball en grup, caldrà afegir-hi un breu informe sobre les activitats de cadascun dels seus participants. Es tindrà en compte la qualitat de la redacció. Les faltes d'ortografia restaran punts. El plagi suposarà un suspens directe a la nota global.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	50 %	4	0,16	1, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Treball de recerca, presentació i participació	50 %	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9

Bibliografia

Aquesta és una assignatura, el contingut de la qual està sotmès a canvis permanents, que converteixen en obsolets la majoria dels estudis de situació. En conseqüència, la base docent de l'assignatura rau en les presentacions (del tipus Power Point) que farà el professor/a responsable, dins d'un procés de renovació i d'actualització constants, i que es dipositaran a la carpeta de Material Docent del Campus Virtual. Els llibres que segueixen són un material acadèmic valuós, perquè van més enllà de les dades circumstancials.

ALMIRON, Núria (2002). *Los amos de la globalización*. Barcelona: Plaza & Janés.

BONET, Montse (coordinadora) (2016). *El imperio del Aire: espectro radioeléctrico y radiodifusión*. Barcelona: Editorial UOC.

BUSTAMANTE, Enrique (coordinador) (2003). *Hacia un nuevo sistema mundial de comunicación: las industrias culturales en la era digital*. Barcelona: Gedisa.

- BUSTAMANTE, Enrique (coordinador) (2002). Comunicación y cultura en la era digital: industrias, mercados y diversidad en España. Barcelona: Gedisa.
- CASTELLS, Manuel (2003). L'era de la informació: economia, societat i cultura. Barcelona: Editorial UOC.
- CASTELLS, Manuel (2009). Comunicación y poder. Madrid: Alianza Editorial.
- CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (2016). Informe del sector audiovisual 2015. Barcelona.
- GLEICK, James (2013). La información. Barcelona: Crítica.
- HALLIN, D. y MANCINI, P. (2008): Sistemas mediáticos comparados. Barcelona: Hacer Editorial.
- HAVENS, T.; LOTZ, A. (2012): Understanding Media Industries. New York: Oxford University Press, 2012.
- INCOM (2017) (Pendent de publicació). Informe de la comunicació a Catalunya 2015-2016. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- INNERARITY, Daniel (2011). La democràcia del coneixement. Barcelona: Paidós.
- JENKINS, Henry (2015). Cultura transmedia: la creació de contenido y valor en una cultura en red. Barcelona. Gedisa.
- MATTELARD, Armand (2002). Historia de la sociedad de la información. Barcelona: Paidós.
- REIG, Ramón (2011). Los dueños del periodismo. Claves de la estructura mediática mundial y de España. Barcelona. Gedisa.
- SCOLARI, Carlos A (2013). Narrativas transmedia: cuando todos los medios cuentan. Barcelona. Deusto.
- ZALLO, Ramón (2011). Estructura de la comunicación y de la cultura. Barcelona. Gedisa.